

**ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΡΙΝΟΜΕΝΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ
Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΙ Η ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΑΠΑΞΙΑ**

- **Θέμα ερευνητικής εργασίας** : Εκ του αποτελέσματος διακρινόμενα εγκλήματα – Η σημασία τους και η ιδιαίτερη απαξία
- **Επιβλέπουσα** : Μπιτζανάκη Χριστίνα
- **Γράφουσα** : Χαρέλα Άννα Μαρία
- **Ημερομηνία ολοκλήρωσης** : 7/8/2023

**ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΡΙΝΟΜΕΝΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ
Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΙ Η ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΑΠΑΞΙΑ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

(Σελ. 3-8)

**II. ΑΝΑΛΥΣΗ – ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ - ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΑΤΩΝ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ**

(Σελ. 8-11)

III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΕΠΙΛΟΓΟΣ

(Σελ. 11-13)

IV. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

(Σελ. 14)

**ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΡΙΝΟΜΕΝΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ
Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΙ Η ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΑΠΑΞΙΑ**

I) ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

Σύμφωνα με την επικρατούσα και θεμελιώδη, στο ποινικό δίκαιο, θεωρία της φυσικής ενότητας της πράξης, ένα εγκληματικό αποτέλεσμα, σε επίπεδο, τουλάχιστον, αντικειμενικού αδίκου, επέρχεται στον εξωτερικό νομικό κόσμο, όταν προκαλείται από μία αυτοκυβερνούμενη, μυϊκή, ανθρώπινη ενέργεια φυσικά και αιτιοκρατικά. Για τη στοιχειοθέτηση, ωστόσο, ενός ολοκληρωμένου εγκλήματος απαιτείται η πράξη αυτή να αποδίδεται σε υπαιτιότητα του δράστη, δηλαδή σε δόλο ή σε αμέλεια του, άλλως είναι μία ποινικά αδιάφορη πράξη.

Η επαπειλούμενη ποινή που προβλέπεται στο κυρωτικό σκέλος του κάθε εγκλήματος προσδιορίζει το είδος αυτού σε κακούργημα ή σε πλημμέλημα και τούτο με τη σειρά του την εκάστοτε μορφή υπαιτιότητας, δηλαδή αν αυτό τελείται από δόλο (αρ. 28 ΠΚ) ή από αμέλεια (αρ. 27 ΠΚ), σύμφωνα με τον συνδυασμό των άρθρων 18 και 26 του ΠΚ. Έτσι για παράδειγμα, το άρθρο 299 παρ.1 του ΠΚ αναφέρει ότι : «Όποιος σκότωσε άλλον τιμωρείται με ισόβια κάθειρξη», οπότε το έγκλημα της ανθρωποκτονίας του 299 παρ. 1 του ΠΚ είναι κακούργημα, καθώς για αυτό προβλέπεται η ποινή της ισόβιας κάθειρξης και ως κακούργημα τιμωρείται μόνο όταν τελείται με δόλο. Κατ' εξαίρεση, και όπου ο νόμος ορίζει ειδικά, τα πλημμελήματα τιμωρούνται και όταν τελούνται εξ αμελείας. Συνεπώς, κάθε αξιόποινη πράξη που προβλέπεται και τιμωρείται στη νομοθεσία μας (ΠΚ και ειδικοί ποινικοί νόμοι), ενσωματώνει ένα μόνο υποκειμενικό μέγεθος, τον δόλο ή την αμέλεια, τα οποία αναγκαίως αλληλοαποκλείονται καθώς δεν μπορεί λογικά να υπάρχει δράστης που να ενεργεί γνωρίζοντας ως βέβαιο και επιδιώκοντας ή γνωρίζοντας ως βέβαιο ή πιθανό και αποδεχόμενος το εγκληματικό αποτέλεσμα που προκαλεί

**ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΡΙΝΟΜΕΝΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ
Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΙ Η ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΑΠΑΞΙΑ**

αιτιωδώς η πράξη του, και ταυτόχρονα να γνωρίζει ή να μη γνωρίζει καν ότι θα επέλθει το εγκληματικό αυτό αποτέλεσμα και να πιστεύει ή να ελπίζει ότι εν τέλει θα αποφευχθεί!

Εντούτοις, υπάρχουν περιπτώσεις όπου από μία μόνο πράξη επέρχονται περαιτέρω βαρύτερα αποτελέσματα, τα οποία δεν καλύπτονται από το δόλο του δράστη, αλλά συναρτώνται με όρους αμελούς συμπεριφοράς. Αν δεν υπήρχε η εφεύρεση ενός σύνθετου ιδιώνυμου εγκλήματος, που ονομάζεται εκ του αποτελέσματος διακρινόμενο έγκλημα, και προβλέπεται ρητά στο άρθρο 29 του ΠΚ κατά το οποίο «*Στις περιπτώσεις που ο νόμος ορίζει ότι κάποια πράξη τιμωρείται με βαρύτερη ποινή όταν έχει ορισμένο αποτέλεσμα, η πρόκληση του οποίου τυποποιείται ως αυτοτελές έγκλημα αμέλειας, η ποινή αυτή επιβάλλεται στον αυτουργό ή στο συμμετοχο μόνο αν το αποτέλεσμα μπορεί να αποδοθεί τουλάχιστον σε αμέλειά τους, εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα κατ' άλλη διάταξη*», τότε το ποινικό δίκαιο θα αναγκαζόταν να αντιμετωπίσει αυτές τις πράξεις με τους κανόνες επιμέτρησης της αληθινής κατ' ιδεάν συρροής, διότι πράγματι τελούνται περισσότερα, διαφορετικά εγκλήματα, που προσβάλουν διαφορετικά έννομα αγαθά, και απλώς πραγματώνονται με μία μόνο πράξη του δράστη. Έτσι, ο Α οδηγός, που παρασέρνει με το αυτοκίνητο του τον πεζό Β και τον εγκαταλείπει αιμόφυρτο στην άκρη του δρόμου, με αποτέλεσμα ο δεύτερος να καταλήξει μετά από κάποιες ώρες, έχει τελέσει στην πραγματικότητα δύο εγκλήματα, ένα από δόλο, ήτοι αυτό της έκθεσης εν ευρεία εννοία (άρθρο 306 παρ.1 εδ. β') και ένα από αμέλεια, ήτοι αυτό της ανθρωποκτονίας από αμέλεια (άρθρο 302) σε αληθινή κατ' ιδεάν συρροή. Αν δεν υπήρχε η παράγραφος 2 του άρθρου 306 στο οποίο τιμωρείται η αναβαθμισμένη σε κακούργημα πράξη της *θανατηφόρας έκθεσης*, τότε ο απρόσεκτος και ασυνείδητος δράστης του παραδείγματος μας θα τιμωρούνταν απλώς για τα ως άνω αναφερόμενα δύο πλημμελήματα και το δικαστήριο θα του επέβαλε μία συνολική ποινή φυλάκισης, η οποία δε θα ηδύνατο να ξεπεράσει τα 5 έτη (άρθρο 94 παρ.2 εδ. α'). Σε τι λοιπόν συνίσταται αυτή η ιδιαίτερη απαξία, που όχι απλώς

**ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΡΙΝΟΜΕΝΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ
Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΙ Η ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΑΠΑΞΙΑ**

επαυξάνει, άλλα πολλαπλασιάζει το αξιόποιο των εγκλημάτων αυτών, όταν προκαλούν ένα βαρύτερο περαιτέρω αποτέλεσμα;

Οι εκπρόσωποι της νομικής θεωρίας δικαιολογούν και εντοπίζουν τις αυξημένες ποινικές κυρώσεις στο γεγονός ότι δύο εγκλήματα συναρμολογούνται σε ένα, καθώς το ένα έγκλημα πραγματώνεται μέσω του άλλου, αλλά και στον βαθμό ενοχής του δράστη, ο οποίος επιδεικνύει ιδιαίτερα επικίνδυνη συμπεριφορά απέναντι στο κάθε φορά θιγόμενο έννομο αγαθό. Έτσι και η νομολογία του Ανώτατου Ακυρωτικού, εντοπίζει την ιδιαίτερη απαξία στο ότι η συμπεριφορά που συνιστά το βασικό έγκλημα, από την οποία προκαλείται το βαρύτερο αποτέλεσμα, εμπειριέχει (και πρέπει να εμπειριέχει) εγγενώς από τη φύση της έναν ιδιαίτερα υψηλό κίνδυνο προκλήσεως του βαρύτερου αποτελέσματος, πράγμα που σημαίνει ότι ο δράστης αυτού το προβλέπει ή μπορεί να το προβλέψει αντικειμενικά και συνεπώς να καταλογιστεί σ' αυτόν το βαρύτερο αυτό αποτέλεσμα (ΑΠ 266/1996, 350/2019)

Η αντικειμενική υπόσταση των εκ του αποτελέσματος διακρινόμενων εγκλημάτων αποτελείται από δύο αυτοτελή εγκλήματα, από μια βασική πράξη και από ένα παραπέρα, βαρύτερο αποτέλεσμα. Η υποκειμενική υπόσταση τους, όπως πολλάκις αναφέρθηκε παραπάνω και για αποφυγή άσκοπων επαναλήψεων, είναι σύνθετη. Βασική προϋπόθεση για τη στοιχειοθέτηση ενός εκ του αποτελέσματος διακρινόμενου εγκλήματος είναι ότι το παραπέρα αποτέλεσμα του βασικού εγκλήματος δόλου θα πρέπει να τυποποιείται αυτοτελώς ως έγκλημα αμέλειας, ώστε να ομιλούμε πράγματι για σύνθεση δύο αυτοτελών εγκλημάτων, όπου υποτιθέμενης της κατάργησης του άρθρου 29 θα συνέρρεαν αληθινά και κατ' ιδέαν. Αντιθέτως, άλλα επιβαρυντικά περιστατικά, που όμως δεν συγκροτούν τυποποιημένα εξ αμελείας εγκλήματα δεν μπορούν να υπαχθούν στην συγκεκριμένη κατηγορία εγκλημάτων. Το περαιτέρω αποτέλεσμα δηλαδή μπορεί να συνίσταται στον θάνατο ανθρώπου ή στη σωματική βλάβη, διότι αυτά τα εγκλήματα τυποποιούνται αυτοτελώς ως εγκλήματα τελούμενα από αμέλεια (άρθρα 302 και 314 ΠΚ), όμως δε θα μπορούσε να είναι φθορά ξένης ιδιοκτησίας, καθώς αυτή τιμωρείται μόνο όταν τελείται με δόλο (άρθρο 378). Εκδοχή περί του αντιθέτου, θα έθετε σε κίνδυνο

**ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΡΙΝΟΜΕΝΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ
Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΙ Η ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΑΠΑΞΙΑ**

την αρχή *nullum crimen nulla poena sine lege certa*, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 7 παρ.1 του Συντάγματος (1975), και η οποία επιτάσσει την σαφή και ορισμένη πρόβλεψη της πράξης που ανάγεται σε έγκλημα και τυποποιείται στον ποινικό νόμο τόσο στο περιγραφικό, όσο και στο κυρωτικό της σκέλος. Επομένως, όταν ο νομοθέτης έχει αξιολογήσει ότι δεν θα πρέπει να υπέχει ποινική ευθύνη αυτός που τελεί φθορά ξένης ιδιοκτησίας από αμέλεια, δεν μπορεί στη συνέχεια με την κατασκευή ενός εκ του αποτελέσματος εγκλήματος να τιμωρεί για πρώτη φορά μια τέτοια συμπεριφορά. Τα ανωτέρω οδηγούν στην παραδοχή ότι το άρθρο 29 ΠΚ είναι μια όλως εξαιρετική ρύθμιση και πρέπει να ερμηνεύεται στενά, οπότε και σε περίπτωση αμφιβολίας για το εάν ένα έγκλημα είναι εκ του αποτελέσματος διακρινόμενο ή όχι θα πρέπει να υπερισχύει το δεύτερο, προκειμένου να μην οδηγηθούμε σε ανεπίτρεπτη διεύρυνση του αξιοποίνου.

Στον Ποινικό Κώδικα τα εκ του αποτελέσματος διακρινόμενα εγκλήματα είναι τα εξής: τα βασανιστήρια που προκάλεσαν βαριά σωματική βλάβη, (άρθρο 137Α παρ.3β'), τα θανατηφόρα βασανιστήρια (άρθρο 137Α παρ. 5), ο εμπρησμός και ο εμπρησμός σε δάση που προκάλεσε βαριά σωματική βλάβη (άρθρο 264 παρ.1γ' και άρθρο 265 παρ.1γ'), ο θανατηφόρος εμπρησμός και ο θανατηφόρος εμπρησμός δασών (άρθρο 264 παρ.1δ' και άρθρο 265 παρ.1δ'), η πλημμύρα που προκάλεσε βαριά σωματική βλάβη (άρθρο 268 παρ.1γ'), η θανατηφόρα πλημμύρα (άρθρο 268 παρ.1δ'), η έκρηξη που προκάλεσε βαριά σωματική βλάβη (άρθρο 270 παρ.1γ'), η θανατηφόρα έκρηξη (άρθρο 270 παρ.1δ'), η κοινώς επικίνδυνη βλάβη που προκάλεσε βαριά σωματική βλάβη ή θάνατο (άρθρο 273 παρ.1γ'), η άρση ασφαλιστικών εγκαταστάσεων που προκάλεσε βαριά σωματική βλάβη (άρθρο 275 παρ.1β'), η θανατηφόρα άρση ασφαλιστικών εγκαταστάσεων (άρθρο 275 παρ.1γ'), η πρόκληση ναυαγίου που προκάλεσε βαριά σωματική βλάβη (άρθρο 277 παρ.1γ'), η θανατηφόρα πρόκληση ναυαγίου (άρθρο 277 παρ.1δ'), η δηλητηρίαση πραγμάτων προορισμένων για χρήση από το κοινό που προκάλεσε βαριά σωματική βλάβη (άρθρο 279 παρ.2α'), η θανατηφόρα δηλητηρίαση πραγμάτων προορισμένων για χρήση από το κοινό (άρθρο 279

**ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΡΙΝΟΜΕΝΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ
Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΙ Η ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΑΠΑΞΙΑ**

παρ.2β'), η θανατηφόρα παραβίαση μέτρων για την πρόληψη ασθενειών (άρθρο 285 παρ.3), η παραβίαση κανόνων οικοδομικής που προκάλεσε βαριά σωματική βλάβη (άρθρο 286 παρ.1β'), η θανατηφόρα παραβίαση κανόνων οικοδομικής (άρθρο 286 παρ.1γ'), οι επικίνδυνες παρεμβάσεις στην οδική συγκοινωνία που προκάλεσαν βαριά σωματική βλάβη ή θάνατο (άρθρο 290 παρ.1γγ' και δδ'), η επικίνδυνη οδήγηση που προκάλεσε βαριά σωματική βλάβη (άρθρο 290Α παρ. 1γγ'), η θανατηφόρα επικίνδυνη οδήγηση (άρθρο 290Α παρ.1δδ'), οι επικίνδυνες παρεμβάσεις στη συγκοινωνία μέσων σταθερής τροχιάς, πλοίων και αεροσκαφών που προκάλεσαν βαριά σωματική βλάβη ή θάνατο (άρθρο 291 παρ.1γγ' και δδ'), η έκθεση που προκάλεσε βαριά σωματική βλάβη (άρθρο 306 παρ.2α'), η θανατηφόρα έκθεση (άρθρο 306 παρ.2β'), η απλή σωματική βλάβη που προκάλεσε βαριά σωματική βλάβη (άρθρο 310 παρ.1), η θανατηφόρα σωματική βλάβη (άρθρο 311), η εμπορία ανθρώπων που προκάλεσε βαριά σωματική βλάβη ή θάνατο (άρθρο 323Α παρ.3δ'), ο θανατηφόρος βιασμός (άρθρο 336 παρ. 3), η κατάχρηση ανικάνου σε αντίσταση και η αποπλάνηση ανηλίκου που προκάλεσαν θάνατο (άρθρο 340), η πορνογραφία ανηλίκου που προκάλεσε βαριά σωματική βλάβη ή θάνατο (άρθρο 348Α παρ. 5), η γενετήσια πράξη με ανήλικο έναντι αμοιβής που προκάλεσε θάνατο (άρθρο 351Α παρ.2), η ληστεία που προκάλεσε βαριά σωματική βλάβη ή θάνατο (άρθρο 380 παρ. 2), και η ληστοειδής εκβίαση που προκάλεσε βαριά σωματική βλάβη ή θάνατο (άρθρο 385 παρ.2). Βεβαίως, και στους ειδικούς ποινικούς νόμους προβλέπονται εκ του αποτελέσματος διακρινόμενα εγκλήματα. Ενδεικτικά, στο άρθρο 23 παρ.1α' του ν. 4139/2013 περί εξαρτησιογόνων ουσιών (διακίνηση που προκάλεσε βαριά σωματική βλάβη ή θάνατο), στο άρθρο 30 παρ.1δ' του Κώδικα Μετανάστευσης, ν. 4251/2014 (μεταφορά παράτυπων μεταναστών που προκάλεσε θάνατο).

Δύο ακόμη παρατηρήσεις είναι απαραίτητες για τη συμπερασματική επισκόπηση των εκ του αποτελέσματος εγκλημάτων που προβλέπονται στον Ποινικό Κώδικα. Πρώτον, στο έγκλημα της συμπλοκής (άρθρο 313 ΠΚ) το αποτέλεσμα της βαριάς σωματικής βλάβης ή του θανάτου κάποιου

**ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΡΙΝΟΜΕΝΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ
Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΙ Η ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΑΠΑΞΙΑ**

ανθρώπου, μολονότι απαραίτητο για να τιμωρηθεί κάποιος για τη συμμετοχή του στο έγκλημα αυτό, δεν αποτελεί στοιχείο της αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος, αλλά συνιστά εξωτερικό όρο του αξιοποίνου, είναι ένα αποτέλεσμα που βρίσκεται “έξω” από την πράξη, πράγμα που σημαίνει ότι για την τιμώρηση του δράστη δεν χρειάζεται το αποτέλεσμα αυτό να καλύπτεται από τον δόλο ή την αμέλεια του, καθώς η υποκειμενική κάλυψη στοιχείων εκτός της αντικειμενικής υπόστασης ενός εγκλήματος είναι εντελώς αδιάφορη. Δοθέντος αυτού, η βαριά σωματική βλάβη ή ο θάνατος κάποιου δεν αποτελούν περαιτέρω αποτελέσματα, επερχόμενα εξ αμέλειας του δράστη και για το λόγο αυτό το άρθρο 313 του ΠΚ δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως εκ του αποτελέσματος διακρινόμενο έγκλημα. Ακόμη μία νεοσύστατη διάταξη στον ΠΚ που αξίζει ανάλυσης είναι αυτή του άρθρου 346 παρ.4 (*εκδικητική πορνογραφία*). Αρχικά, σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση του ν. 4947/2022, ο νομοθέτης πρότεινε την εισαγωγή μιας νέας διάταξης στο 19ο κεφάλαιο των εγκλημάτων «κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής» για την αντιμετώπιση της κυβερνοβίας. Η διάταξη στη βασική της μορφή τιμωρεί την κοινολόγηση πορνογραφικού υλικού. Στην παρούσα ερευνητική εργασία το ενδιαφέρον εστιάζεται στην παρ. 4, η οποία αποτελεί και διακεκριμένη - κακουργηματική μορφή του εγκλήματος, και αναβαθμίζεται σε τέτοια, όταν το θύμα της κοινολόγησης εξωθείται σε αυτοκτονία ή σε απόπειρα αυτής εξαιτίας της συμπεριφοράς του δράστη. Η Αιτιολογική Έκθεση του ν. 4947/2022 στη σελ. 49 κάνει λόγο για καθιέρωση δύο εκ του αποτελέσματος ιδιαίτερα διακεκριμένων μορφών του εν λόγω αδικήματος, μολονότι αυτή η νομοθετική επιλογή εμφανίζεται ιδιαίτερα εσφαλμένη για τους ακόλουθους βασικούς λόγους. Ήδη υπό το προγενέστερο νομοθετικό καθεστώς, είχε κριθεί ο μη αξιόποινος χαρακτήρας της αυτοκτονίας, δεδομένου ότι ο καθένας δικαιούται να διαθέτει ελεύθερα τη ζωή του, καθώς πρόκειται για έννομο αγαθό του ίδιου, και επιπροσθέτως η τιμώρηση και η επιβολή ποινής σε έναν άνθρωπο που επιβάλλει στον εαυτό του τη βαρύτερη των ποινών, δεν μπορεί να επιδράσει με κανέναν τρόπο. Όπως, εντούτοις αναλύθηκε εκτενώς και παραπάνω το εκ του αποτελέσματος

**ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΡΙΝΟΜΕΝΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ
Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΙ Η ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΑΠΑΞΙΑ**

έγκλημα είναι ένα σύνθετο έγκλημα, αποτελούμενο από δύο συνθετικά, τη βασική πράξη που τελείται από δόλο, και το περαιτέρω αποτέλεσμα που τελείται από αμέλεια, το οποίο θα πρέπει να τυποποιείται αυτοτελώς ως έγκλημα αμέλειας. Η πράξη της αυτοκτονίας όμως, ως μη απασχολούσα το ποινικό δίκαιο ως πράξη αυτοδιακινδύνευσης ή αυτοβλάβης, δεν τυποποιείται καθόλου. Επιπλέον, ζήτημα δημιουργείται και στην ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της κοινολόγησης και της πρόκλησης αυτοκτονίας ή της απόπειρας της, καθώς μεσολαβεί η αυτοδύναμη, αυτοκυβερνούμενη πράξη του θύματος, η οποία δεν εμφανίζεται παγιδευμένη όπως όταν λ.χ. ο δράστης απειλεί το θύμα ότι θα το πυροβολήσει ή θα πρέπει να πέσει στο γκρεμό. Με αυτόν τον τρόπο όμως, κατασκευάζονται εκ του αποτελέσματος εγκλήματα, η τυποποίηση των οποίων και αντίκειται στη συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή του άρθρου 7 παρ.1 Συντ, *nullum crimen nulla poena sine lege*.

**II) ΑΝΑΛΥΣΗ - ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ - ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΑΤΩΝ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ**

Η συμμετοχή και η απόπειρα ως περιπτώσεις γενικής διεύρυνσης του αξιοποίνου σε βοηθητικές και ανολοκλήρωτες πράξεις αντίστοιχα, παρουσιάζουν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον ανάλυσης και στο ζήτημα των εκ του αποτελέσματος διακρινόμενων εγκλημάτων.

Αναφορικά με τη συμμετοχή, υπό το καθεστώς του προϊσχύοντος ΠΚ το άρθρο 29 ήταν διατυπωμένο ως εξής: «Στις περιπτώσεις όπου ο νόμος ορίζει ότι κάποια πράξη τιμωρείται με βαρύτερη ποινή όταν έχει ορισμένο αποτέλεσμα, η ποινή αυτή επιβάλλεται μόνο αν το αποτέλεσμα αυτό μπορεί να αποδοθεί σε αμέλεια του δράστη», αφήνοντας κατ' ουσίαν ένα νομοθετικό κενό σχετικά με το πως θα τιμωρηθεί ο συμμετοχος στο εκ του αποτελέσματος έγκλημα, καθώς η συμμετοχή εξ ορισμού προϋποθέτει δόλο, και δη διπτό, ο

**ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΡΙΝΟΜΕΝΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ
Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΙ Η ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΑΠΑΞΙΑ**

οποίος συνίσταται αφενός στην τέλεση του εγκλήματος από τον φυσικό αυτουργό, και αφετέρου στην παροχή συνδρομής είτε πριν είτε κατά την διάρκεια τέλεσης αυτού. Έτσι, με την διατύπωση της παλαιάς διάταξης του άρθρου 29 που για το βαρύτερο έγκλημα απαιτείτο αμέλεια, αποκλειόταν, καταρχήν, η συμμετοχική δράση στο βαρύτερο έγκλημα. Η νομολογία επιχείρησε να προσπεράσει αυτόν τον θεωρητικό σκόπελο, δεχόμενη ότι ηθική αυτουργία και συνέργεια σε έγκλημα εκ του αποτελέσματος μπορούν πράγματι να στοιχειοθετηθούν, με την προϋπόθεση ότι το βαρύτερο αποτέλεσμα μπορεί να αποδοθεί και σε αμέλεια του συμμετόχου, δηλαδή μόνον εφόσον από έλλειψη της προσοχής την οποία όφειλε κατά τις περιστάσεις και μπορούσε να καταβάλει είτε δεν το προέβλεπε είτε το προέβλεπε ως δυνατό πίστεψε όμως ότι δεν θα επερχόταν. Χωρίς εκ τούτου και να χαρακτηρίζεται ως ηθικός αυτουργός σε εξ αμελείας έγκλημα, αφού σε αμέλεια και δη και δική του, αποδίδεται μόνο στο αποτέλεσμα και όχι η βασική (εκ δόλου) πράξη την οποία αφορά η ηθική αυτουργία [ΑΠ 2045/2010]. Ήδη, με το ν.4619/2019, στο άρθρο 29 του ΠΚ προβλέφθηκε πλέον και κανονιστικά με σαφή, ρητό και αναμφίβολο τρόπο ότι : «Στις περιπτώσεις που ο νόμος ορίζει ότι κάποια πράξη τιμωρείται με βαρύτερη ποινή όταν έχει ορισμένο αποτέλεσμα, η πρόκληση του οποίου τυποποιείται ως αυτοτελές έγκλημα αμέλειας, η ποινή αυτή επιβάλλεται στον αυτουργό ή στο συμμετόχο μόνο αν το αποτέλεσμα μπορεί να αποδοθεί τουλάχιστον σε αμέλειά τους, εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα κατ' άλλη διάταξη». Όπως άλλωστε αναφέρεται και στην Αιτιολογική Έκθεση, η επέμβαση αυτή ήταν απολύτως αναγκαία για την δυνατότητα επιβολής της αυξημένης ποινής του εκ του αποτελέσματος εγκλήματος και στους συμμετόχους όταν εκείνοι καλύπτουν με αμέλεια τους το επελθόν βαρύτερο αποτέλεσμα, ενώ το ίδιο ισχύει και όταν καλύπτουν με δόλο το αποτέλεσμα αυτό, και οι κανόνες της συρροής δεν επιφυλάσσουν βαρύτερη ποινική μεταχείριση. Επισημάνθηκε ρητά, ακόμη, ότι η υποστηριζόμενη στη θεωρία άποψη περί αποκλεισμού συμμετοχής στην εν λόγω κατηγορία εγκλημάτων, παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας, όταν οι συμμετόχοι καλύπτουν με αμέλεια τους το περαιτέρω αποτέλεσμα.

**ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΡΙΝΟΜΕΝΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ
Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΙ Η ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΑΠΑΞΙΑ**

Επιπλέον, όσον αφορά τη συναυτουργία, ως μορφή συμμετοχής στο έγκλημα, γίνεται δεκτό ότι δεν είναι νοητή συναυτουργία στο περαιτέρω αποτέλεσμα, διότι προϋπόθεση αυτής είναι ο κοινός δόλος των συναυτουργών και κατά συνέπεια μπορεί να αφορά μόνο το βασικό έγκλημα. Αν τώρα το βαρύτερο αποτέλεσμα επέλθει από την αμελή συμπεριφορά ενός εκ των συναυτουργών, τότε αυτός θα τιμωρηθεί για το εκ του αποτελέσματος διακρινόμενο έγκλημα, και αν περισσότεροι επιδείξουν αμέλεια τότε όλοι θα ευθύνονται με αυτόν τον τρόπο. (ΑΠ 805/1980 : *Συνεπώς, αν τις των συναυτουργών, προς αφαίρεσιν του κινητού πράγματος ή διατήρησιν, αυτού, ήδη αφαιρεθέντος, ήσκησε σωματικήν βίαν κατά προσώπου ή απειλήν ηνωμένην με επικείμενον κίνδυνον σώματος ή ζωής διά συγκεκριμένης τινός πράξεως κειμένης εκτός του πλαισίου των συναποφασισθέντων, ενεργήσας καθ' υπέρβασιν τούτων εκ της πράξεως δε ταύτης επήλθε θάνατος ή βαρεία σωματική βλάβη προσώπου, η διά το βαρύτερον τούτο αποτέλεσμα ευθύνη βαρύνει μόνον τον πέραν των συναποφασισθέντων δράσαντα, και δη εφ' όσον τούτο δύναται ν' αποδοθή εις αμέλειαν αυτού. Εάν δε η εξ ης το αποτέλεσμα τούτο πράξις ευρίσκεται εντός του πλαισίου των συναποφασισθέντων, τότε υφίσταται δι' αυτό ευθύνη και των λοιπών συναυτουργών εάν υφίσταται και αμέλεια τούτων συνισταμένη εις το ότι ενώ ηδύναντο να προϊδουν το εκ της συναποφασθείσης ταύτης πράξεως επελθόν αποτέλεσμα, ως ενδεχόμενον (δυνατόν), εξ ελλείψεως της προσοχής, ην ώφειλον εκ των περιστάσεων και ηδύνατο να καταβάλουν είτε δεν προείδον παντάπασι, είτε προείδον τούτο, ως δυνατόν, επίστευσαν όμως ότι δεν θα επήρχετο και ούτω συναποφάσισαν και την ενέργειαν της πράξεως ταύτης).*

Νομικά αδύνατη είχε χαρακτηριστεί στη θεωρία υπό τον προϊσχύσαντα ΠΚ η απόπειρα εγκλήματος εκ του αποτελέσματος, εφόσον γενικά δεν είναι δυνατή η απόπειρα στα εγκλήματα αμέλειας. Έτσι, αν τυχόν επερχόταν ένα βαρύτερο αποτέλεσμα από αμέλεια του δράστη, ενώ η βασική πράξη δεν είχε ολοκληρωθεί, η περίπτωση αυτή αντιμετωπιζόταν ως αληθινή κατ' ιδεάν συρροή μεταξύ της απόπειρας του βασικού εγκλήματος και του ολοκληρωμένου εγκλήματος αμέλειας σύμφωνα με τους κανόνες συρροής του

**ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΡΙΝΟΜΕΝΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ
Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΙ Η ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΑΠΑΞΙΑ**

άρθρου 94 παρ. 2, μολονότι είχαν εκφραστεί και απόψεις περί του αντιθέτου. Η νομολογία ωστόσο δεχόταν απόπειρα και πριν τη θέση σε εφαρμογή του νέου άρθρου 42 παρ.3 σύμφωνα με το οποίο : *«Αν ο υπαίτιος απόπειρας ενός εγκλήματος που τιμωρείται βαρύτερα όταν έχει ορισμένο αποτέλεσμα (άρθρο 29), προκαλέσει με υπαιτιότητά του το αποτέλεσμα αυτό, τιμωρείται με την ποινή του εκ του αποτελέσματος διακρινόμενου εγκλήματος μειωμένη στο μέτρο του άρθρου 83, εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα κατ' άλλη διάταξη»*. Κρίθηκε λοιπόν, μετά την ανασύσταση του νέου ΠΚ, ότι η αυξημένη ποινή του εκ του αποτελέσματος εγκλήματος αρμόζει όχι μόνο για το ολοκληρωμένο έγκλημά αλλά και για την απόπειρά του, όταν το αποτέλεσμα έχει επέλθει μολονότι η κύρια πράξη δεν έχει ολοκληρωθεί. Γιατί και στις περιπτώσεις αυτές η επικινδυνότητα της πράξης, η οποία δικαιολογεί την αυξημένη ποινή του εκ του αποτελέσματος εγκλήματος, έχει επιβεβαιωθεί. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο κρίθηκε αναγκαία η διατύπωση μιας ειδικής διάταξης για την απόπειρα στα εκ του αποτελέσματος εγκλήματα, προβλέποντας συγκεκριμένα ότι αν ο υπαίτιος απόπειρας ενός εγκλήματος που τιμωρείται βαρύτερα όταν έχει ορισμένο αποτέλεσμα προκαλέσει με υπαιτιότητά του το αποτέλεσμα αυτό, τιμωρείται για την απόπειρα του εκ του αποτελέσματος εγκλήματος, εφόσον βέβαια η πράξη δεν τιμωρείται με μεγαλύτερη ποινή με βάση τις διατάξεις για τη συρροή.

III) ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Κατόπιν της σταχυολόγησης των πιο σημαντικών ερμηνευτικών ζητημάτων που έχουν προκύψει διαχρονικά όσον αφορά αυτή την ιδιαίτερη κατηγορία εγκλημάτων, η παρούσα ερευνητική εργασία θα κλείσει με την εξαγωγή ορισμένων συμπερασμάτων. Ένα ζήτημα που απασχολεί ακόμη και

**ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΡΙΝΟΜΕΝΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ
Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΙ Η ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΑΠΑΞΙΑ**

σήμερα, παρά τις μείζονος και καίριας σημασίας μεταβολές που επήλθαν μετά τη θέση σε ισχύ του νέου ΠΚ (ν.4619/2019), έγκειται στην απειλή βαρύτατων ποινικών κυρώσεων για τους δράστες των εκ του αποτελέσματος διακρινόμενων εγκλημάτων. Κατά το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς, είχαν διατυπωθεί απόψεις περί αντισυνταγματικότητας των απειλούμενων ποινών λόγω υπέρβασης των ορίων αναλογίας και της καταστρατήγησης της συνταγματικής αρχής που επιτάσσει «η ποινή να είναι ανάλογη προς τη βλάβη και την ενοχή». Η συγκεκριμένη προβληματική αναδείχθηκε εντονότατα λόγω της αντίφασης που ανέκυψε στην πράξη μεταξύ των ποινών που προβλέπονταν στις περιπτώσεις που το περαιτέρω αποτέλεσμα καλυπτόταν από δόλο του δράστη και συνεπώς δεν υφίστατο εκ του αποτελέσματος διακρινόμενο έγκλημα, αλλά υπήρχαν δύο αυτοτελή εγκλήματα σε αληθινή κατ' ιδέαν συρροή. Το παράδοξο εν προκειμένω εντοπιζόταν στην εμφανώς μικρότερη ποινή που προβλεπόταν, μολονότι ο δράστης τελούσε και τα δύο εγκλήματα από δόλο. Με το ακόλουθο παράδειγμα το εν λόγω ζήτημα θα καταστεί εναργέστερο. Αν λοιπόν, ένας δράστης που τελούσε το έγκλημα της ληστείας και από αμέλεια του προκαλούσε τη βαριά σωματική βλάβη του παθόντος, τότε θα τιμωρούνταν με την ανελαστική ποινή της ισόβιας κάθειρξης (παρ. 2 άρθρου 380 ΠΚ), ενώ αν επεδίωκε ή έστω αποδεχόταν τη βαριά σωματική βλάβη του παθόντος, τότε με τους κανόνες επιμέτρησης που ισχύουν στην αληθινή κατ' ιδέαν συρροή η ποινή του δε θα υπερέβαινε τα 20 (και πλέον τα 15) έτη, αντιμετώπιση εντελώς παράλογη. Ήδη, από τότε, προς επίλυση αυτού του νομοθετικού αδιεξόδου, είχε προταθεί στη θεωρία, η επιβολή της ποινής του εκ του αποτελέσματος εγκλήματος και όταν το παραπέρα αποτέλεσμα οφείλεται σε δόλο του δράστη, δηλαδή όταν έχουμε να κάνουμε με “μη γνώσια” εκ του αποτελέσματος εγκλήματα. Ο αναμενόμενος αντίλογος βασίστηκε στην ανεπίτρεπτη διεύρυνση του αξιοποίνου παρά το γράμμα του νόμου. Άλλοι θεωρητικοί πάλι, είχαν προτείνει τη διορθωτική μείωση της ποινής, που προβλέπεται σε αυτήν την κατηγορία εγκλημάτων, ή τουλάχιστον την ευθυγραμμισμένη, σύμφωνα με το Σύνταγμα ερμηνεία, έτσι ώστε μόνο σε περιπτώσεις βαρείας αμέλειας (*προσεγγίζουσας τον δόλο*) να

**ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΡΙΝΟΜΕΝΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ
Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΙ Η ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΑΠΑΞΙΑ**

επιβάλλονται αυτές οι αυξημένες ποινές. Ο νέος ΠΚ τελικώς έδωσε λύση υπέρ της διεύρυνσης του περιεχομένου των εκ του αποτελέσματος εγκλημάτων (βλ. Αιτ. Έκθεση : *Μια δεύτερη αλλαγή αναφέρεται στην υποκειμενική κάλυψη του αποτελέσματος από τον δράστη. Σύμφωνα με το γράμμα της ισχύουσας διάταξης του άρθρου 29 Π.Κ., το αποτέλεσμα της πράξης πρέπει να καλύπτεται από αμέλεια του υπαιτίου. Με τον περιορισμό αυτό αποκλείεται η επιβολή της αυξημένης ποινής του εκ του αποτελέσματος εγκλήματος στις περιπτώσεις που ο δράστης του βασικού εγκλήματος δεν έχει υπαιτιότητα για την πρόκληση του περαιτέρω αποτελέσματος. Από την άλλη όμως πλευρά, με τον περιορισμό αυτό δημιουργούνται σοβαρά προβλήματα παραβίασης της αρχής της αναλογικότητας στις περιπτώσεις που ο δράστης καλύπτει με δόλο το αποτέλεσμα της πράξης του και η αληθινή συρροή των δύο εγκλημάτων δόλου αποδίδει ποινική κύρωση μικρότερη από εκείνη του εκ του αποτελέσματος εγκλήματος. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος υιοθετήθηκε η λύση της διεύρυνσης του περιεχομένου του εκ του αποτελέσματος εγκλήματος. Ορίζεται ειδικότερα ότι η αυξημένη ποινή του εγκλήματος αυτού επιβάλλεται όταν το αποτέλεσμα μπορεί να αποδοθεί τουλάχιστον σε αμέλεια του υπαιτίου – καλύπτοντας έτσι και τις περιπτώσεις που το αποτέλεσμα καλύπτεται από δόλο – διευκρινίζοντας όμως παράλληλα ότι τούτο είναι δυνατό μόνο όταν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα κατ' άλλη διάταξη...)*

Καταληκτικά, θα λέγαμε ότι παρά τους προβληματισμούς σχετικά με την ιδιαίτερη αυτή κατηγορία εγκλημάτων που τείνουν έως και την κατάργηση της διάταξης του άρθρου 29 από τον ΠΚ, δε θα μπορούσαμε να παραβλέψουμε την επικινδυνότητα που έχουν εγγενώς ορισμένες πράξεις, ιδίως αν αναλογιστούμε ότι το έννομο αγαθό που προστατεύεται κατά κόρον σε αυτά τα εγκλήματα είναι η ανθρώπινη ζωή (στα κοινώς επικίνδυνα εγκλήματα : η ανθρώπινη ζωή αορίστου αριθμού προσώπων). Ιδίως όταν η συνολική ποινή που σχηματίζεται σύμφωνα με τους κανόνες συρροής δεν είναι ανάλογη της βαρύτητας των εν λόγω πράξεων, τα εγκλήματα αυτά

**ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΡΙΝΟΜΕΝΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ
Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΙ Η ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΑΠΑΞΙΑ**

εξακολουθούν να έχουν λόγο ύπαρξης προς αποτελεσματικότερη προστασία των θιγόμενων εννόμων αγαθών.

IV) ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Μανωλεδάκης Ι., Ποινικό Δίκαιο, επιτομή Γενικού Μέρους, Άρθρα 1-49, ζ' έκδοση, 2005, σελ. 245-256

- Μαργαρίτης Λ., Ποινολογία, άρθρα 50-133 νέου ΠΚ, 2020, σελ. 324 επ.

- Μυλωνόπουλος Χ., Τα εκ του αποτελέσματος διακρινόμενα εγκλήματα, 1984, σελ. 131 επ. και 171 επ.

- Συμεωνίδου - Καστανίδου Ε., Εγκλήματα κατά προσωπικών αγαθών, 4η έκδοση, 2020, σελ. 50-53, 164 επ.

V) ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

**ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΡΙΝΟΜΕΝΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ
Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΙ Η ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΑΠΑΞΙΑ**

- «Ο συμμετέχων στο έγκλημα εκ του αποτελέσματος» του Δημητρίου Βαρελά, 2021, δημοσιευμένο στο <https://www.nb.org/>
- Συμπληρωματικό υλικό σεμιναρίου με τίτλο «διακίνηση πορνογραφικού υλικού μετά το ν. 4947/2022» του Γεωργίου Μπαστουνά, αναρτημένο στο <https://edu.nb.org/>